

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Değerlendirilmesine Yönelik Teknik Destek Projesi

EuropeAid/140562/1H/SER/TR

İrlanda'da Atık Sonu Uygulaması

David Smith

Hukuk Departmanı Yöneticisi

evre Koruma Ajansı

Faaliyet 3.2.3 Döngüsel Ekonomi Doğrultusunda Entegre Atık yönetimi Konusunda Eğiticilerin Eğitimi

16-19 Eylül 2024

Sakarya

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

- Çevre Koruma Ajansı : İşlevler
- Giriş ve Bağlam
- Mevzuat
- İrlanda'daki mevcut durum
 - Bugüne kadarki ilerleme
 - Gelecek Planları
 - Sonraki adımlar
- Atık Mevzuatının Uygulanması
- Atık Azaltma Tarihi - İrlanda

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

- Çevre Koruma Ajansı bağımsız bir kurumdur
- 1992 EPA Yasası uyarınca 1993 yılında kurulmuştur
- Ulusal Mevzuatta yer alan yasal yükümlülükleri şunlardır
 - Çevresel Lisanslama
 - Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar
 - Uygulama - Lisans ve Kamu Yetkisi
 - Ortam İzleme
 - İçme suyu / Kentsel Atık su
 - Emisyon ticareti
 - Radyasyondan Korunma Yönetmeliği
 - Çevre Araştırmalarının Koordinasyonu
 - Atık Sonu ve Yan Ürün Tespitleri

★ EPA Offices
□ Counties

EPA Ofisleri

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Atık sonu kavramı

Atık sonu kavramı, **Avrupa Atık Çerçeve Direktifi'nde** (WFD) oluşturulmuştur. Atık sonu, atık sahiplerine aşağıdakileri gösterme fırsatı verir:

- Bir atık malzeme 'tamamen geri kazanılabilir' ve artık atık olarak tanımlanmayabilir.
- Atık, 'birincil' kaynak yerine 'ikincil' kaynak olarak kullanılabilir.
- Yeni inovasyonlar atıkları değerli bir kaynağa dönüştürebilir.
- Tamamen geri kazanılan malzeme, çevre veya insan sağlığı üzerinde genel olumsuz etkilere neden olmadan kullanılabilir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Avrupa Mevzuatı – Atık Çerçeve Direktifi

Atık Çerçeve Direktifi (2008/98/EC), atıkların insan sağlığını tehlikeye atmadan ve çevreye zarar vermeden, su, hava, toprak, bitkiler veya hayvanlar için risk oluşturmadan, gürültü veya koku yoluyla rahatsızlık yaratmadan yönetilmesini gerektirmektedir.

Atık Çerçeve Direktifi'nin **6. Maddesi**, aşağıdaki dört temel unsurun da yerine getirilmesi halinde belirli atıklara atık değildir statüsü verilebileceğine dair bir hüküm ortaya koymaktadır:

- madde veya nesnenin belirli amaçlar için yaygın olarak kullanılması
- madde veya nesne için mevcut bir pazar veya talep bulunması
- kullanımın yasal olması (madde veya nesnenin belirli amaçlar için teknik gereklilikleri karşılaması ve ürünler için geçerli olan mevcut mevzuat ve standartlara uygun olması)
- kullanımın genel olarak olumsuz çevresel veya insan sağlığı üzerinde etkilere yol açmayacağı

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Atık Sonu Noktası

Bir geri kazanım işleminin tamamlanması atık sonu noktasıdır.

- İnsan sağlığı ve çevre için atığa özgü herhangi bir risk oluşturmayan, ileri işleme veya doğrudan kullanım için yararlı bir girdinin mevcut olduğu an.

Bu nedenle kavram, bir geri kazanım sürecinin tamamlandığı nokta ile yakından bağlantılıdır. [WFD Madde II](#), geri kazanım operasyonlarının kapsamlı olmayan bir listesini sunmaktadır

Karar (son nokta) statü kesinliği sağlar, atıktan türetilmiş malzemenin pazarlanmasına ve düzenli depolama sahasından uzaklaştırılmasına yardımcı olur.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İrlanda Mevzuatı - (Atık Direktifi) Yönetmelikleri 2011, S.I. No. 126 - 2011

AB Mevzuatından Doğrudan Aktarım

28 (1)(a) Bazı belirli atıklar, **geri dönüşüm de dâhil olmak üzere bir geri kazanım işleminden** geçtiğinde ve **aşağıdaki koşullara uygun olarak** geliştirilecek belirli kriterlere uyduğunda atık olmaktan çıkacaktır:

- (i) madde veya nesnenin belirli amaçlar için yaygın olarak kullanılması;
- (ii) böyle bir madde veya nesne için bir pazar veya talebin mevcut olması;
- (iii) Madde veya nesnenin belirli amaçlar için teknik gereklilikleri yerine getirmesi ve ürünler için geçerli olan mevcut mevzuat ve standartları karşılaması;
- (iv) Madde veya nesnenin kullanımının genel olarak çevre veya insan sağlığı üzerinde olumsuz etkilere yol açmayacağı.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İrlanda Mevzuatı - Avrupa Toplulukları (Atık Direktifi) Yönetmelikleri 2011, S.I. No. 126 - 2011

(b) Yukarıda atıfta bulunulan kriterler

(i) gerektiğinde **kirleticiler** için **sınır değerleri** içermelidir ve

(ii) madde veya nesnenin olası olumsuz çevresel etkilerini dikkate almalıdır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Atık Sonu Kriterlerinin Oluşturulmasına Yönelik Yaklaşımlar

- Her malzeme farklı özelliklere, risklere ve kullanım amaçlarına sahip olacağından, atık sonu kriterleri malzemeye özgüdür.
- Riskler farklı olabileceğinden, her kullanım amacı için kriterlerin ayrıca tanımlanması gerekir.

Mevcut durum

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

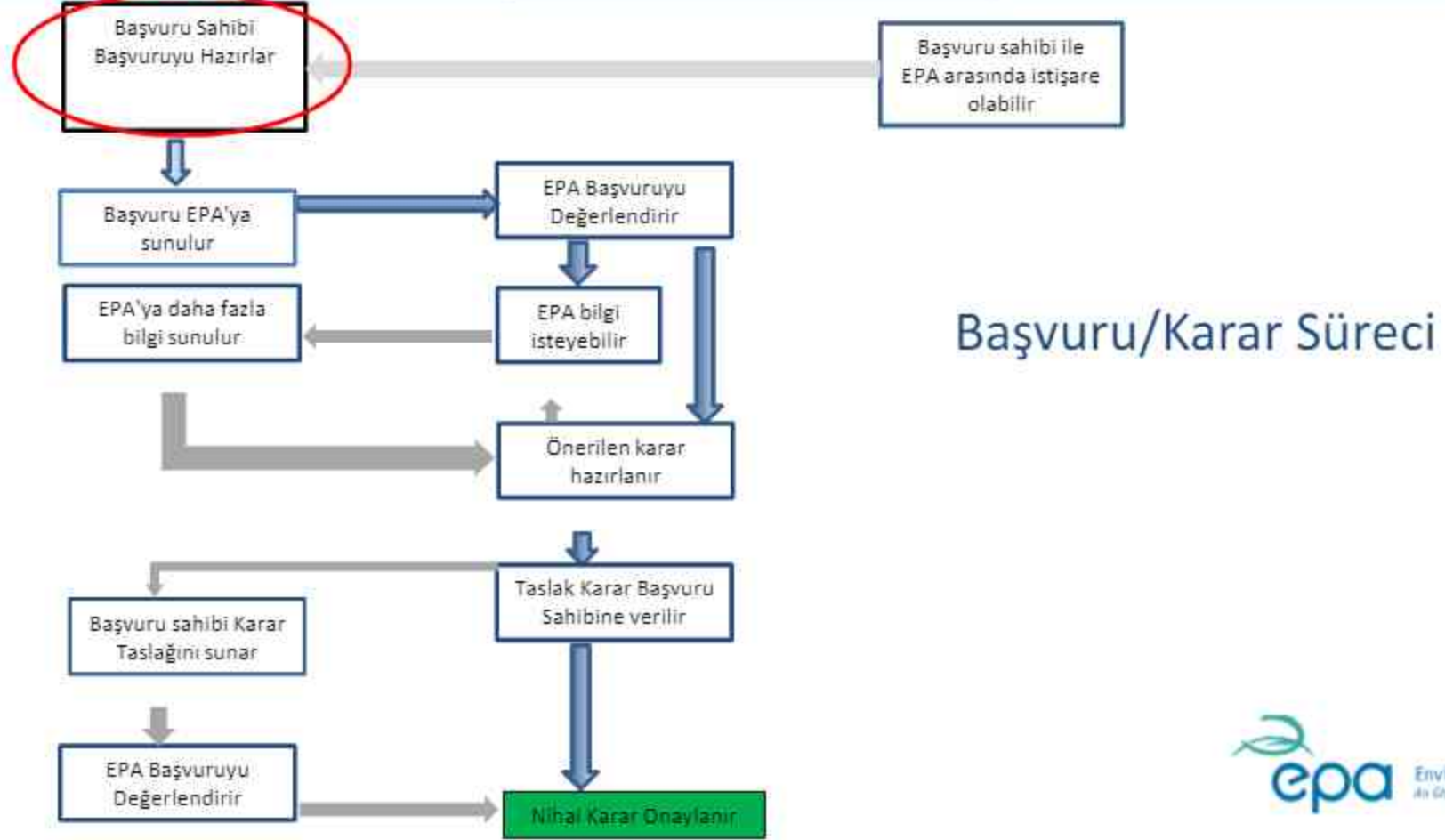
Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İrlanda : Başvuru Süreci

- Atık Sonu Statüsü için başvuruda bulunmak uygun mudur?
- Uygulama, önemli bir düzenleyici kararın başlangıç potasını oluşturmaktadır
- EPA'nın materyali kapsamlı bir şekilde anlamasını sağlayın
- Gelecekteki kullanım amacı
- İnsan sağlığı veya çevre üzerinde herhangi bir olumsuz etki oluşmayacağına dair kanıt sağlayın
- Başvurular bireysel şirketler veya sektör kuruluşları tarafından yapılabilir - Yükü azaltır

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Mevcut Konum – atık sonu

2010-2022 yılları arasında alınan Atık Sonu

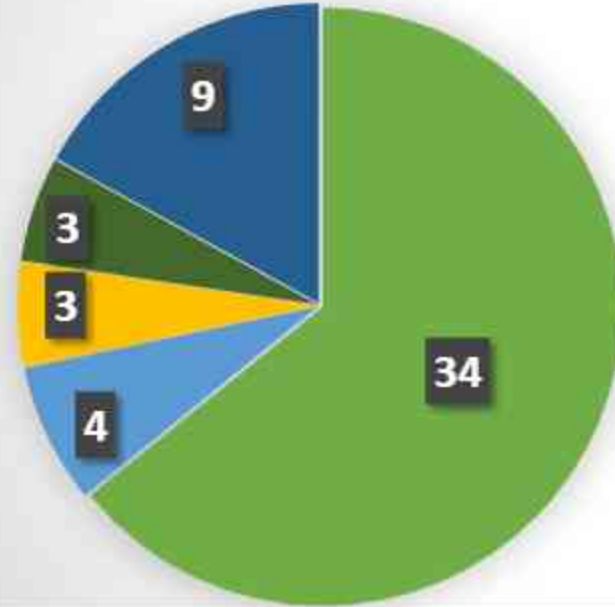
Mevcut durum

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Mevcut Durum – atık sonu

Eldeki karar bekleyen Atık Sonu başvuruları (malzemeye göre)

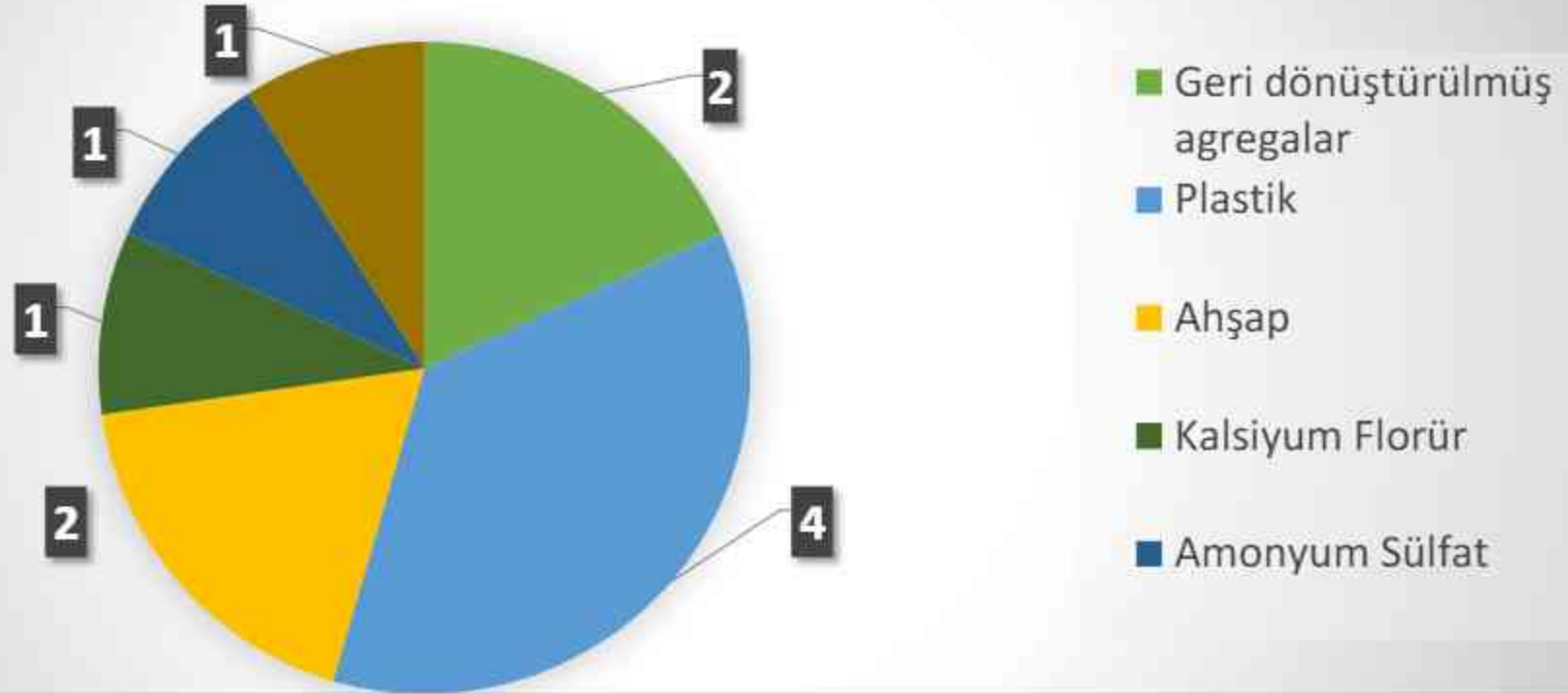
- Geri dönüştürülmüş agregalar
- Plastik

Mevcut durum

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bugüne kadarki ilerleme - Münferit Vaka Kararları

Mevcut durum

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İrlanda : Yan Ürün Bildirimleri

Mevcut durum

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

2023/2024 Planı: Aşağıdakiler için İrlanda Ulusal Kriterlerinin Geliştirilmesi

1. Geri dönüştürülmüş agregalar için ulusal **atık sonu** kriterleri
2. Yol planyalama için ulusal **yan ürün** kriterleri
3. **Yeşil alan toprağı ve taşı** için ulusal yan ürün kriterleri

Tüm gereklilikler yerine getirildikten sonra + Genel olarak olumsuz çevresel veya insan sağlığı etkisi yok

Bugüne kadarki ilerleme

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İrlanda Ulusal Kriterlerinin Geliştirilmesi

	Atık sonu	Yan ürün
Yasal dayanak	Atık Çerçeve Direktifinin 6(2) Maddesi İrlanda Yönetmeliklerinin 28 (2) sayılı Yönetmeliği	Atık Çerçeve Direktifinin 5(3) Maddesi İrlanda Yönetmeliklerinin 27 (7) sayılı Yönetmeliği
Teknik değerlendirme	Belirli bir amaç için kullanılır	Kullanım kesinliği
	Pazar veya talep	Normal endüstriyel uygulamalar dışında daha fazla işlem yapılmadan doğrudan kullanılır
	Teknik gereklilikler, mevzuat ve standartlar	Bir üretim sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak üretilir
	Genel olarak çevre veya insan sağlığı üzerinde olumsuz etki yoktur	Daha ileri kullanımı yasaldır, çevre veya insan sağlığı üzerinde genel bir olumsuz etkisi yoktur

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Ulusal Kriterlerin Geliştirilmesindeki kilit aşamalar

Projenin kapsam ve anahat tasarımı

Erken paydaş katılımı

Yerel yönetim ve EPA'daki meslektaşlar ile etkileşim

EPA Kurulu

Avrupa Birliği Komisyonu

Bugüne kadarki ilerleme

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Geri dönüştürülmüş agregalar

Girdi, örneğin kırılmış beton

Geri dönüştürülmüş agrega çıktı

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Geri dönüştürülmüş agregalar

Girdiler

- Belirlenmiş atık kodları listesi

Çıktılar

- Kirletici sınır değerleri dahil
- Uygulanabilir standartlar
- Teknik gereklilikler

Kullanım sınırlamaları

- Belirlenen uygun ve uygun olmayan kullanımlar
- Kullanım kısıtlamaları (örn. yüzey suyuna olan mesafe)

Bugüne kadarki ilerleme

- *Sanayi başvurularının değerlendirilmesi tamamlandı
- *Kirletici limitlerinin geliştirilmesi devam ediyor
- *Ulusal örnekleme ve test planı devam ediyor
- *Doğrudan paydaş katılımı devam ediyor

YOL DÜZLEŐTİRME

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Yol planyalama yan ürünü

İkincil malzeme
yol planyalama

Geri Dönüştürülmüş Asfalt (RAP) Tesislerinde

Önemli Faydalar

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Yeşil Alan Toprak ve Taş

Son
kullanım
alanı

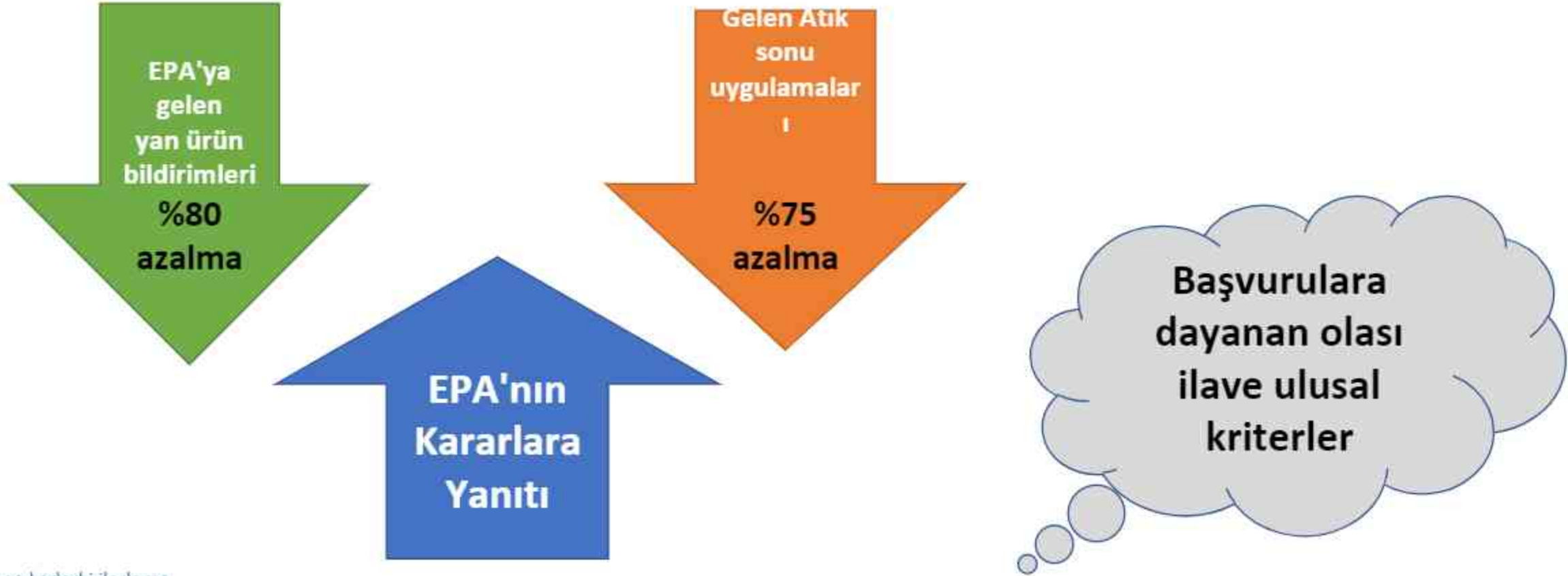
Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Önemli kilometre taşı	Geri dönüştürülmüş agregalar	Yol planyalama	Yeşil Alan Toprak ve Taş
Paydaşlarla sürekli etkileşim	Tamamlandı	Tamamlandı	Tamamlandı
Taslak atık sonu / yan ürün ulusal kriterlerinin geliştirilmesi	Tamamlandı	Tamamlandı	Tamamlandı
Taslak ulusal kriterlerin makul ve ulaşılabilir olmasını sağlamak için paydaşlarla etkileşim	Q4 2022/ Q1 2023	Q4 2022/ Q1 2023	Q1 2023
Taslak ulusal kriterlerin EPA Kurulu tarafından onaylanması	Q1 2023	Q1 2023	Q2 2023
Taslak ulusal kriterlerin Avrupa Komisyonu'na bildirilmesi (3 aylık danışma süresi)	Q2 2023 23/05/23	Q3 2023	Q3 2023
Diğer Üye Ülkelerden alınan başvuruların değerlendirilmesi	Q2 2023	Q3 2023	Q3 2023
Ulusal kriterlerin sonuçlandırılması ve yayınlanması	Q4 2023	Q1 2024	Q1 2024

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

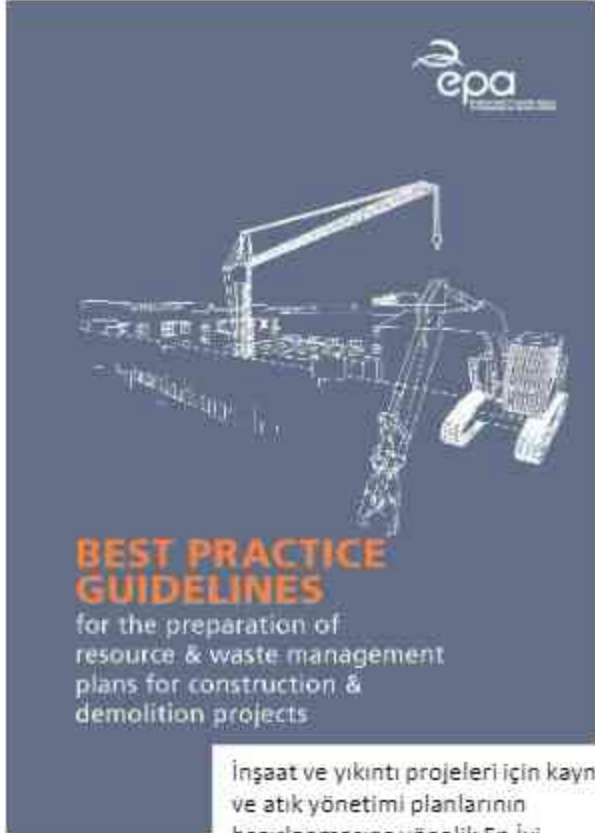
Genel Temel Faydalar

Bugüne kadarki ilerleme

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İnşaat ve yıkıntı projeleri için kaynak ve atık yönetimi planlarının hazırlanmasına yönelik En İyi Uygulama Kılavuzu

Kamu Sektörü için Yeşil Kamu Alımları Rehberi

Sektöre daha fazla kesinlik sağlayın

Sektör için standartlaştırılmış bir kriter seti sağlayın

Piyasada güven ve tutarlılık sağlayın

Sektör üzerindeki düzenleyici yükü azaltın

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

- Sektörün Döngüsel Ekonomiye Yanıtı
- Bildirim ve başvuru sayıları yüksek seviyede
- Sektörü daha iyi desteklemek için yaklaşımımızı değiştiriyoruz
- Ulusal kriterlerin geliştirilmesi için 3 önemli proje devam ediyor
- Paydaşlarla çok daha fazla etkileşim gerçekleştirilecek
- Yeni yaklaşım, EPA'nın yanı sıra sektöre de fayda sağlayacak

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Uygulama - Metallerin Geri Dönüşümü

Condition 8. Non-Process Water

8.1 Surface water

- 8.1.1 A visual examination of the surface water discharge shall be carried out weekly. A log of such inspections shall be maintained.

Page 8 of 18

Environmental Protection Agency

IPC Licence No. 401

- 8.1.2 The licensee shall monitor surface water discharges in accordance with *Schedule 3(i) Surface Water Discharge Monitoring* of this licence. A report on the results of this monitoring shall be submitted to the Agency bi-annually and a summary report shall be submitted as part of the AER.
- 8.1.3 In the event that any analyses or observations made on the quality or appearance of surface water runoff should indicate that contamination has taken place, the licensee shall
- carry out an immediate investigation to identify and isolate the source of the contamination,
 - put in place measures to prevent further contamination and to minimise the effects of any contamination on the environment,
 - and notify the Agency as soon as is practicable.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İrlanda'da Atık - 30 Yılda Kaydedilen

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Dönüm Noktası: Vaka C-494/01

Mahkeme'nin (Yüksek Mahkeme) 26 Nisan 2005 tarihli kararı. Avrupa Toplulukları Komisyonu İrlanda'ya karşı (Atık Direktifinin uygulanmaması)

Komisyon şu taleplerde bulunmuştur:

- atıkların bir **izin veya kayıt sistemine ve denetime** tabi olması; ve atıkların terk edilmesi, dökülmesi veya kontrolsüz bir şekilde bertaraf edilmesinin **yasaklanması**.

Tarihi düzenli depolama sahalarının belirlenmesi ve düzenlenmesi ve kılavuz hazırlanması

- Revize Edilmiş Atık İzin Yönetmelikleri

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İrlanda'nın C-494/01 sayılı Davaya Cevabı

İrlanda'nın ATAD kararına yanıtı. Bu **12 ayrı sahanın** ilerlemesine ek olarak, bir dizi yasal ve kurumsal değişiklik gerçekleştirilmiştir.

Bunlar arasında şunlar yer almaktadır:

- ▶ Tarihi düzenli depolama sahalarının belirlenmesi ve düzenlenmesi ve kılavuz hazırlanması
- ▶ Revize Edilmiş Atık İzin Yönetmelikleri ve
- ▶ Atık depolama tesisleri (TSF) Yönetmeliğinin daha tutarlı bir şekilde uygulanması için tek bir TSF otoritesinin oluşturulması

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Birçok Sahanın İyileştirilmesi : Yargıya Yanıt

Vaka Çalışmaları : C-494/01 Davasına Konu
Düzenli Depolama Alanları

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Birçok Sahanın İyileştirilmesi : Yargıya Yanıt

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

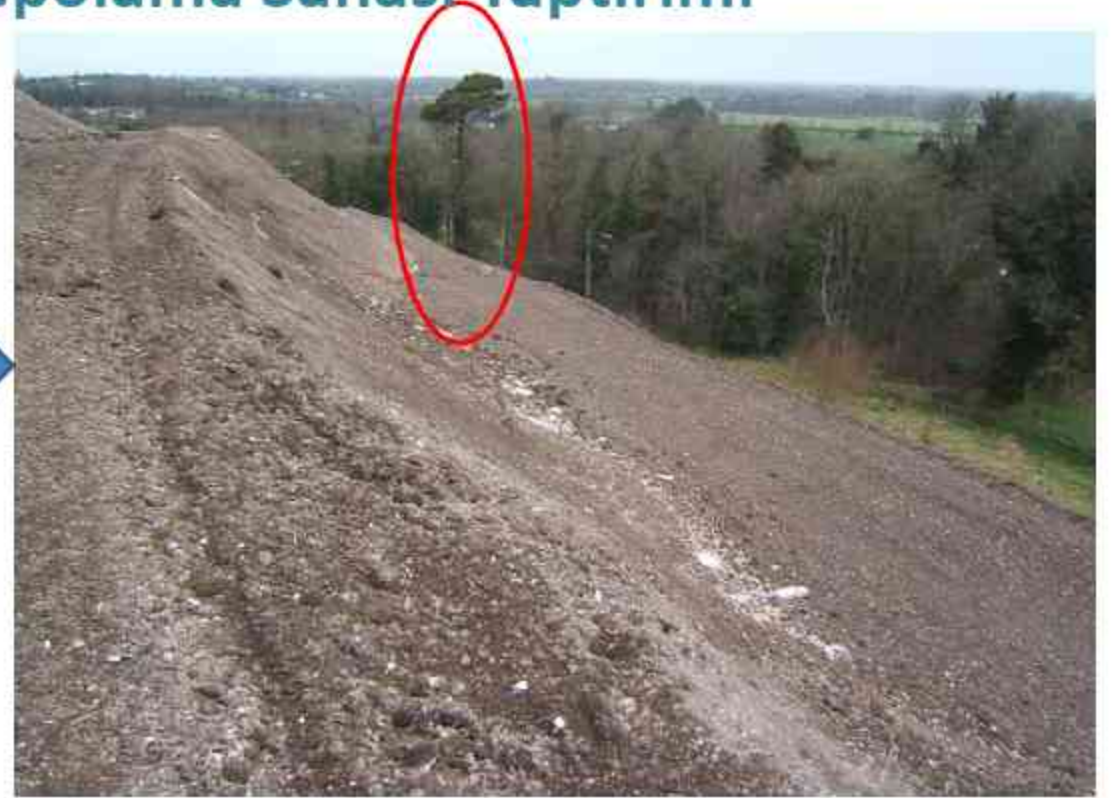
Doğa Parkı : Halka Açık

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Yasadışı Düzenli Depolama Sahası Yaptırımı

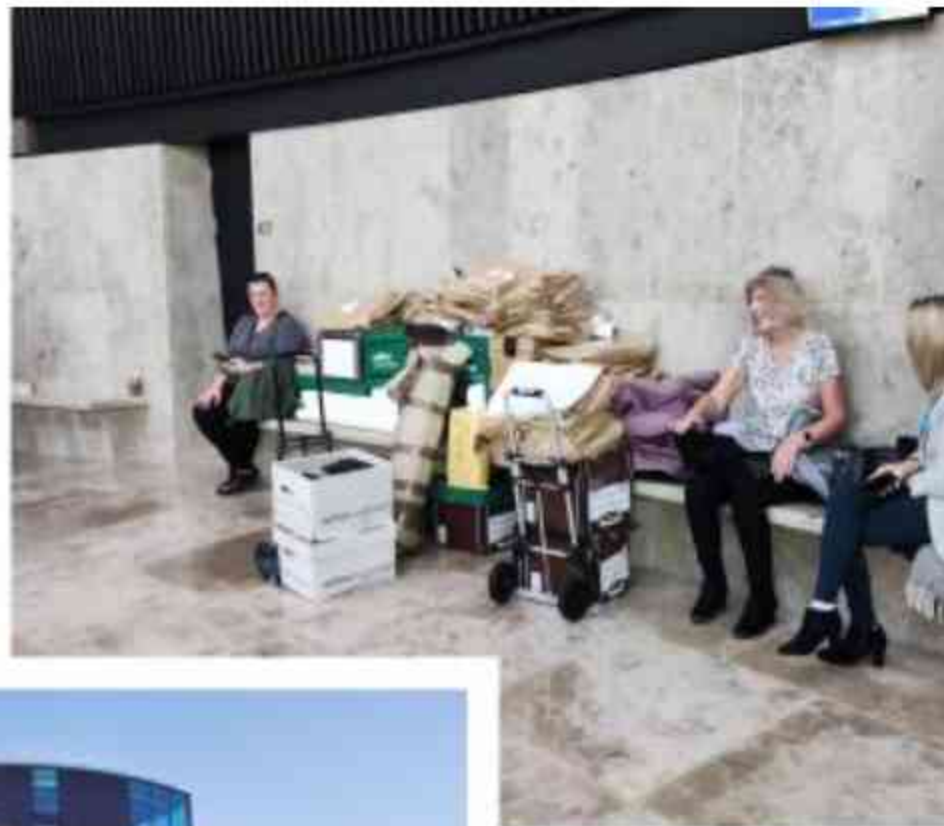
Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Yasadışı Düzenli Depolama Sahası Yaptırımı

- 2008 EPA lisansının önemli ihlalleri
- 2009 EPA Yüksek Mahkeme nezdinde emir talebinde bulundu
- 2010 Tasfiye ve Yangın
- 2011 İki direktör/yönetici hakkında yasal işlem başlatıldı
- 2015 şirket suçlu bulundu, 20 milyon Avro para cezasına çarptırıldı
- 2023 Müdür Cezaevine Gönderildi - 4 Haftalık Yargılama Süresi

Yasadışı çöplüğün temizlenmesi devlete 60 milyon Avro'ya mal oldu, ancak atıklardan milyonlar kazanan eski sahibinin ceza ödeyecek parası yok

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bölge artık kamusal bir alan

2023 - 60 milyon Avro onaylandı, proje son aşamalara ulaştıkça bu miktar artabilir.

Toplam:
2023'e kadar 81,5 milyon €

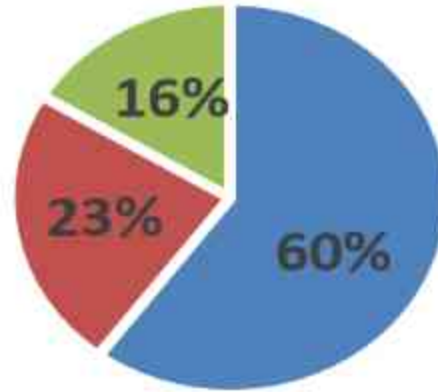
30 Yıla kadar devam eden bakım ve izleme

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Atık Yönetiminde 30 Yılda Kaydedilen İlerleme Total 2022 % Breakdown

■ Geri kazanım ■ Belediye katı atığı ■ İhracat

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Teşekkürler.

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPACevre

@turkiyedonguseleekonomi

@ipa.cevre

@trdonguseleko

@ipacevre

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre/Environment TÜRKİYE

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre

dongusel.csb.gov.tr

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

David Smith
Çevre Koruma Ajansı
Johnstown Kalesi
Co. Wexford
İrlanda

d.smith@epa.ie

